

PEDAGOGISCH BELEID KDV

april '19

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
1. Missie en visie.....	4
1.1 Missie.....	4
1.2 Visie	4
2. De vier basisdoelen	5
2.1 De emotionele veiligheid.....	5
2.2 De persoonlijke competentie	6
2.3 De sociale competentie	7
2.4 Het eigen maken van normen en waarden.....	8

Inleiding

Met dit pedagogisch beleidsplan willen wij richting geven aan het handelen van de pedagogisch medewerkers in het belang van het welbevinden van het kind dat ons kinderdagverblijf bezoekt. Ook willen wij een indruk geven van de visie en ideeën van 't Klimrek over het werken met kinderen en het opvoeden van kinderen in een andere dan de thuissituatie.

Het pedagogisch beleidsplan is opgesteld om de volgende redenen:

- Het is een leidraad voor de pedagogisch medewerkers en biedt houvast bij hun dagelijkse werkzaamheden met de kinderen.
- Het informeert ouders van kinderen die het kinderdagverblijf (gaan) bezoeken over onze werkwijze en de omgang met de kinderen.
- Andere betrokkenen (bijvoorbeeld gemeente, GGD) kunnen inzicht krijgen in onze pedagogische werkwijze.

Wij gaan ervan uit dat ieder kind de drang in zich heeft om zich, in eigen tempo, te ontwikkelen. Elk kind is uniek door zijn eigen aanleg en temperament. Een veilige en stimulerende omgeving is een voorwaarde voor een gezonde en goede ontwikkeling van het kind. Ons uitgangspunt bij het opvoeden is dat wij werken vanuit de basis van gelijkwaardigheid, veiligheid en wederzijds respect.

Hierin besloten ligt de taak van de pedagogisch medewerkers kinderen te stimuleren bij het ontdekken en ontwikkelen van hun mogelijkheden.

1. Missie en visie

1.1 Missie

De missie van kinderdagverblijf 't Klimrek is de basis van het pedagogisch beleid:
Kinderdagverblijf 't Klimrek is een kwaliteitsbewuste en maatschappelijk verantwoorde dienstverlener, die op een professionele en pedagogisch verantwoorde wijze ontwikkelingsmogelijkheden aanbiedt aan kinderen.

1.2 Visie

- **De visie van 't Klimrek:**
In een sfeer van veiligheid, geborgenheid en structuur het kind begeleiden zodat ieder op zijn/haar unieke wijze tot groei en ontwikkeling kan komen. Het kind staat centraal en is het uitgangspunt van al ons handelen.
- **De visie op de opvang:**
Goede opvang komt tegemoet aan de basisbehoeften van kinderen in welbevinden en ontwikkeling.
Welbevinden is een basisbehoefte van kinderen van waaruit ze zich kunnen ontwikkelen. Wij willen aan deze basisbehoefte voldoen door het uitvoeren van dit pedagogisch beleidsplan.
- **De visie op de begeleiding van kinderen:**
Jonge kinderen hebben sterke behoefte aan geborgenheid en veiligheid. Daarbij is het van groot belang dat zij de wereld om zich heen kunnen verkennen.
Voor het welbevinden en een goede ontwikkeling van kinderen zijn de aspecten : veiligheid en voldoende speel- en leerervaring noodzakelijk. De pedagogisch medewerker is nooit uit het gezichtsveld van de kinderen. Er is altijd een vertrouwd gezicht op de groep bij de kinderen.

“Kijk en luister goed, met volle aandacht.

Ieder kind is uniek!”

2. De vier basisdoelen

Dit pedagogisch beleidsplan heeft als uitgangspunt **de vier basisdoelen** van prof. J.M.A. Riksen-Walraven:

1. **De emotionele veiligheid**
2. **De persoonlijke competentie**
3. **De sociale competentie**
4. **Eigen maken van normen en waarden, cultuur.**

Bij kinderdagverblijf 't Klimrek staat de ontwikkeling van het kind centraal. De omgeving en het kind beïnvloeden elkaar.

De ontwikkeling van een kind wordt gestimuleerd door een wisselwerking tussen de al in aanleg aanwezige ontwikkelingsmogelijkheden en de prikkels uit de omgeving. Door te leren van de ervaringen die het kind in de omgeving opdoet, ontwikkelt het zich. Ieder kind leert op zijn/haar unieke manier.

De pedagogisch medewerkers van 't Klimrek onderkennen wat een kind al zelf kan, tonen respect voor wat het nog niet kan en haken in op leergierigheid. Zij staan open voor de gevoelens van het kind, proberen de gevoelens te begrijpen en kunnen hier vervolgens adequaat op ingaan (**doel 1: emotionele veiligheid**).

De begeleiding van de kinderen bestaat uit een professionele handelwijze van de pedagogisch medewerkers, waarin de eigenheid en de mogelijkheid van elk kind een plaats krijgen binnen de grenzen van de groep, de beschikbare ruimte en het spelmateriaal. Door het gericht en stapsgewijs aanbieden van spelmateriaal in een uitdagende en vertrouwde omgeving, wordt de ontwikkeling van ieder kind gestimuleerd en ontplooid (**doel 2: persoonlijke competentie**).

Bij 't Klimrek krijgen kinderen volop de mogelijkheid om in contact te komen met leeftijdsgenootjes en volwassenen, waarmee zij een relatie kunnen aangaan en kunnen leren samen te spelen (**doel 3: sociale competentie**).

Ontwikkelen betekent ook grenzen stellen. Medewerkers leren kinderen wat wel en wat niet kan binnen de grenzen van de groep en de beschikbare ruimte. Hierbij is van belang goed te kijken en te luisteren naar kinderen, zodat duidelijk wordt wat zij kunnen en wat niet (**doel 4: waarden en normen**).

2.1 De emotionele veiligheid

Jonge kinderen die zich veilig en beschermd voelen staan open voor ontwikkeling. Veilig voelen is een basisbehoefte. Het gevoel van veiligheid in de kinderopvang wordt bepaald door de pedagogisch medewerker, de ruimte / de omgeving en het contact met andere kinderen.

De aanwezigheid van vaste en vertrouwde pedagogisch medewerkers is een basis om een goede relatie tussen kind en leiding te kunnen laten ontstaan. Een voldoende gevarieerde teamsamenstelling biedt kinderen een scala aan mogelijkheden een relatie met de pedagogisch medewerkers op te bouwen.

Als pedagogisch medewerker bieden wij emotionele veiligheid door:

- De wijze waarop wij het kind benaderen en aanspreken.
- De dagelijkse omgang met het kind, zoals plezier maken, grapjes uithalen, stoeien.
- De wijze waarop wij het kind troosten, bevestigen, verzorgen, aanmoedigen, iets uitleggen.
- De wijze waarop wij aansluiten op de persoonlijke emoties en ervaringen van het kind.
- Sensitief responsief te reageren op een kind.
- De mate waarin wij respect voor de autonomie van een kind tonen.

We hebben het streven van 3 pedagogisch medewerkers per groep aan te stellen. Zo continueren wij de bezetting en zijn er dagelijks vertrouwde personen voor de kinderen aanwezig.

We begroeten de kinderen als zij binnenkomen en geven hen en hun ouders persoonlijke aandacht. We stellen de kinderen op hun gemak en laten ze aan de groep wennen. De ouders vragen we naar bijzonderheden. We ondersteunen het kind naar behoefte bij het afscheid nemen van de ouders. We praten met de kinderen op ooghoogte en we vertellen hen wat er gaat gebeuren. We zijn duidelijk in onze uitdrukkingen, zowel verbaal als non-verbaal.

We behandelen kinderen met respect, kindgericht, vanuit positieve betrokkenheid, uitgaand van de behoeftes en interesses. We erkennen de emoties van de kinderen. We bieden geborgenheid door de kinderen te knuffelen en te troosten. We zijn met onze aandacht gericht op de kinderen en de kinderen kunnen voortdurend een beroep op ons doen. 'We zeggen wat we doen en we doen wat we zeggen!'

De eigen groepsruimte is een herkenbare en vertrouwde plek voor het kind. We richten en delen de groepsruimte zodanig in dat kinderen op leeftijd afgestemde activiteiten kunnen doen. De inrichting is kindgericht door materiaal, afwerking en kleurkeuze.

We bieden ook tijdens het buitenspelen emotionele veiligheid door zichtbaar aanwezig te zijn, toezicht te houden en kinderen te ondersteunen in hun spel. We bieden activiteiten, spelmogelijkheden en materiaal aan die de kinderen stimuleren in hun ontwikkeling en voorzien in hun behoeften.

De structuur van een opvangdag ligt vast in het dagprogramma. Deze geeft de kinderen zekerheid, structuur en veiligheid. Ook vaste rituelen zijn hier onderdeel van zoals bij de maaltijd een liedje, een verjaardag vieren, afscheid nemen van een kind of een nieuwe groepsgenoot welkom heten. Wanneer er van het dagprogramma wordt afgeweken maken wij dat duidelijk aan de kinderen.

Bij het organiseren en het aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van het kind waarborgt. De kinderen worden gestimuleerd om mee te doen. De activiteiten worden afgestemd op de ontwikkeling en belevingswereld van de kinderen, uitdagend maar niet overschattend. Tijdens de activiteiten geven we positieve feedback. Bij bijzondere activiteiten als de fotograaf, sinterklaas en kerstfeest werken we van te voren aan dit thema om de kinderen vertrouwd te maken en voor te bereiden.

Bij 't Klimrek is ruim voldoende spelmateriaal voor alle leeftijdsgroepen aanwezig. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen en ook het zelfstandig te gebruiken. De pedagogisch medewerkers stimuleren, helpen en adviseren het kind bij het kiezen van (nieuw) materiaal. De pedagogisch medewerkers weten waarin het kind goed is, wat hij leuk vindt en wat zijn mogelijkheden en uitdagingen zijn.

Bij het aanbieden van het spelmateriaal houden we rekening met veilig materiaal, wat gericht is op de ontwikkeling, beleveniswereld en interesse van het kind. We observeren, begeleiden en ondersteunen de kinderen bij conflicten en bij angst. Bijvoorbeeld verkleedkleden kunnen bij sommige kinderen angstgevoelens oproepen. Wanneer een kind dan daadwerkelijk angstig is, wordt dat opgelost door te zeggen tegen het verkleedde kind dat de ander angstgevoelens krijgt, en hem vragen

het angstige kind zoveel mogelijk te mijden. We kunnen het angstige kind vragen of hij/zij gedeeltelijk wil verkleeden en dan zo zijn angst te overwinnen.

2.2 De persoonlijke competentie

Met het begrip persoonlijke competentie wordt bedoeld op brede persoonskenmerken zoals veerkracht, zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Dit stelt een kind in staat om allerlei problemen adequaat aan te pakken en zich aan te passen aan veranderende omstandigheden. Ook krijgt het kind hierdoor vaardigheden en leert hij in het maken van keuzes.

In de **pedagogische medewerker-kind relatie** werken wij aan de persoonlijke competenties van een kind.

We stimuleren de kinderen hun grenzen te laten ontdekken en te verleggen. We maken de kinderen bewust van de eigen capaciteiten en kwaliteiten. We gaan in op initiatieven van het kind, we belonen, prijzen en complimenteren het kind. We laten zien dat we er zijn voor het kind, ieder kind kan bij ons terecht, we staan open voor de kinderen en geven ze vertrouwen. We letten op onze mimiek en intonatie. We laten zien dat we respect hebben voor het kind. We praten met de kinderen door er naar toe te lopen en op ooghoogte met hen te spreken. Kinderen mogen vaak zelf hun keuzes maken bv. wat wil je op je brood of waar wil je mee spelen.

We praten niet negatief over iets of iemand in het bijzijn van kinderen en er wordt niet over de hoofden van de kinderen heen gesproken.

In en met de groep dragen wij zorg voor de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van het kind. Dit kan in groepsverband onder de aandacht gebracht worden door activiteiten waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien (gezelschapspel, toneelstukje, foto's van thuis). De groep is een sociale leefgemeenschap waarin geoefend kan worden met eigen mogelijkheden en grenzen. Ook wordt er plezier gedeeld, en bemerkt wat gewenst en ongewenst gedrag inhoudt.

Respect voor autonomie in de groep is zichtbaar in een vertrouwde, liefdevolle en veilige band met ons. We observeren de kinderen in de groep en zijn verantwoordelijk voor het welzijn van ieder individueel kind. Ieder kind is anders, autonoom, dus ieder kind heeft iets anders nodig om zich in de groep geaccepteerd te voelen. De pedagogisch medewerker heeft hierin een belangrijke taak

(begeleiding bij het oplossen van conflicten, de groep splitsen waar nodig, en leren dat je respect moet hebben voor elkaar).

Door het inrichten van de ruimte dragen we bij aan de persoonlijke competenties van het kind. In de ruimte wordt rekening gehouden met bijvoorbeeld dat de baby's een rustige ruimte behoeven. Hierin zijn dan niet te veel prikkels maar wel de mogelijkheid om zich te ontwikkelen. Bij de dreumesen en de peuters is de inrichting met hoeken als basis, zoals een autohoek, bouwhoek een poppenhoek. De inrichting van de groep wordt in overleg met het team aangepast. Het materiaal is voor een deel zodanig opgesteld dat kinderen de mogelijkheid hebben zelf te kiezen. De inrichting is uitdagend en veilig.

De persoonlijke competentie en activiteiten. De pedagogisch medewerker laat aan het kind de ruimte voor eigen initiatief met betrekking tot het aangaan van activiteiten. Hierbij worden kansen geboden voor het ontdekken van eigen persoonlijkheidskenmerken zoals: zelfvertrouwen, initiatief, interesse en zelfredzaamheid. Het dagprogramma is als een rode draad om een handreiking te geven. Door het dagprogramma creëren we rust en regelmaat. In het dagprogramma volgen alle groepen een bepaald ritme. Dit ritme is weer afgestemd op de mogelijkheden die we hebben om de kinderen die aandacht en verzorging te bieden die ze nodig hebben, bijvoorbeeld eten, slapen maar ook aandacht voor hun spel en ontwikkeling. Het dagprogramma past zodanig in elkaar dat er ook rekening wordt gehouden met haal- en breng contacten met de ouders en de pauzes van de pedagogisch medewerkers. Als zodanig is het prettig om het dagprogramma ook aan te houden. Echter in het kader van respect voor autonomie is er wel ruimte om af te wijken per kind. Als het dagprogramma niet past bij dat wat het specifieke kind nodig heeft (hierbij denken we aan drinken buiten de vastgestelde drinkmomenten, een andere slaaptijd als dat wenselijk is) handelen wij naar de behoeften van het kind. Bij het knutselen stellen we het resultaat niet als doel maar het plezier om er mee bezig te zijn en zelf te creëren. Als één pedagogisch medewerker binnen blijft met een aantal kinderen en een andere pedagogisch medewerker naar buiten gaat met een aantal kinderen dan kunnen de kinderen zelf kiezen of ze mee naar buiten willen.

Wij geven kinderen positieve feedback waardoor ze trots op zichzelf worden en het gevoel krijgen dat ze iets kunnen. We leren kinderen

spelenderwijs (als activiteit) hun zelfstandigheid te ontwikkelen, bijvoorbeeld door te stimuleren zelf hun jas en schoenen aan/uit te trekken.

"VAN PROBEREN KUN JE LEREN!". Hierbij komen we tegemoet aan de eigenheid van ieder kind.

Het spel materiaal dat wij aanbieden past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase, lichamelijke en geestelijke mogelijkheden van een kind. Het materiaal maakt emoties los van plezier, verrassing, verwondering, ongeduld of teleurstelling. De wijze waarop de pedagogisch medewerker het spel materiaal aanbiedt, biedt kansen voor individuele leermomenten, zelfoverwinning en zelfstandigheid. Er is spel materiaal om individueel mee te spelen maar ook in groepsverband.

We stimuleren de kinderen zelf hun keuzes te maken voor spel materiaal en daarnaast stimuleren we de kinderen spel materiaal te kiezen dat bijdraagt in hun ontwikkeling.

2.3 De sociale competentie

Het begrip sociale competentie omvat het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, kunnen samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De interactie met leeftijdsgenoten biedt kinderen een leeromgeving voor het opdoen van sociale competenties. Het geeft aan kinderen kansen om zich te ontwikkelen tot personen die goed kunnen functioneren in de samenleving.

In de pedagogische medewerker-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De rol van een pedagogisch medewerker in een interactie tussen kinderen is afhankelijk van de situatie: sturend, ondersteunend, corrigerend, verzorgend, bruggenbouwer.

We leren een conflict op te lossen door de kinderen zich bewust te laten worden van hetgeen gebeurt. We stellen ons in eerste instantie passief maar wakend op en passen onze houding en handelen aan naar behoefte van het moment. In gesprekjes met het kind wordt het kind uitgenodigd te vertellen over zijn/haar belevenissen. Ook samen met het kind iets doen, dus samenwerken bevordert de sociale competenties.

't Klimrek biedt ruimte tot rustige en drukke activiteiten. Elementen als hoog-laag, zacht-hard, nat-droog, vertrouwd-uitdagend bieden het kind de mogelijkheid met de eigen omgeving te

experimenteren en de eigen mogelijkheden te onderzoeken in relatie tot anderen.

In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind. De groep biedt kinderen de mogelijkheid te leren omgaan met verschillen tussen groepsgenootjes.

Op gezette tijden, volgens het dagprogramma, zitten de kinderen aan tafel. Deze momenten zijn bij uitstek goede momenten om met elkaar te praten over onderwerpen. We stimuleren de kinderen elkaar te helpen, iets doorgeven, jas helpen aantrekken, etc. We leren de kinderen elkaar complimentjes te geven en geven daarin het voorbeeld. Leren wachten op elkaar vinden wij erg belangrijk.

We bieden spel materiaal aan om de sociale competentie te ontwikkelen zoals gezelschapsspelletjes, dansdoek, kringspelletjes. Ook de speelhoeken zoals de poppenhoek en bouwhoek bieden kinderen mogelijkheden om sociale competenties te ontwikkelen. We spelen mee met de kinderen om aan hen specifiek deze competentie te leren.

2.4 Het eigen maken van normen en waarden

Om de kinderen houvast te bieden is het belangrijk voor ze om te weten wat er van hen wordt verwacht. Hiervoor is het nodig om structuur aan te brengen en duidelijkheid te scheppen over de normen en waarden die we in de groep hanteren. Wat is wenselijk gedrag en wat is onwenselijk gedrag, maar ook wat is mijn aandeel hierin, de wederkerigheid van actie en reactie.

We leren kinderen rekening te houden met de ander, door het (h)erkennen van eigen en andermans emoties en gevoelens. Bijvoorbeeld: elkaar met de naam aanspreken, op de beurt wachten, niet door elkaar heen praten, niet elkaar pijn doen, omgaan met conflicten, elkaar waarderen en complimenteren. We geven hierin zelf het voorbeeld. We leren de kinderen als ze iets willen om er op een juiste manier om te vragen bijvoorbeeld 'mag ik een boterham'. We stimuleren de kinderen om 'alsjeblieft of dank je wel' te zeggen.

We leren de kinderen in de binnen- en buitenruimte hoe we die ruimtes willen gebruiken. Hoe er met elkaar wordt omgegaan, waar bepaalde activiteiten wel of niet gedaan kunnen worden. Respect voor de spullen van een ander, respect voor de natuur.

In de groep begeleiden we de kinderen in interacties naar elkaar en naar de pedagogisch medewerker toe. We leren de kinderen hun gevoelens te benoemen, iets leuks, spannends, akeligs, verdrietigs of ontroerends beleven. We leren de kinderen dat de beleving van emoties voor alle kinderen anders zijn en dat te respecteren.

We leggen de kinderen uit welke omgangsvormen we verwachten van de kinderen. Bijvoorbeeld geen speelgoed van elkaar afpakken, niet bijten, niet slaan. Je legt uit waarom je dit niet wilt en geeft ook aan hoe kinderen ermee om kunnen gaan als dit toch gebeurt.

We geven de kinderen uitleg en informatie over de activiteit zodat zij weten wat er gaat gebeuren en wat er van ze verwacht wordt. De uitleg en informatie past bij het ontwikkelingsniveau en de belevingswereld van de kinderen. We bespreken en begeleiden de kinderen met de nieuwe ervaringen die ze tijdens hun spel of bij een activiteit opdoen. We bieden de kinderen activiteiten aan maar respecteren hun keuze er niet aan mee te doen. Wanneer het van de zijlijn meekijkt nodigen we het toch uit mee te doen.

Kinderen moeten weten hoe spel materiaal bedoeld is, hoe ze ermee om moeten gaan en dat het waardevol materiaal is. We leren de kinderen spelenderwijs hoe het spel materiaal wordt opgeruimd, naar gelang van hun leeftijd worden ze er bij betrokken en duidelijk gemaakt wat er van ze wordt verwacht. Positieve reacties en complimentjes bevestigen de kinderen en stimuleren ze om mee te helpen.

Spel materiaal biedt de mogelijkheden om rollen uit het alledaagse leven te oefenen: keukenattributen, bedjes, verkleedkleden, koffertjes en tassen ed. De kinderen leren om op de juiste manier om te gaan met het materiaal wat aanwezig is. Het materiaal is kostbaar, kan stuk, wordt weer opgeruimd zoals het gevonden is, wordt gebruikt waarvoor het bedoeld is, blijft compleet bij elkaar enz. We leren de kinderen de spullen waarmee zij hebben gespeeld weer op te ruimen. Dit gebeurt spelenderwijs, waarbij hardop wordt verteld (en een liedje gezongen) wat er gedaan wordt. Zo krijgen de jongere kinderen eveneens een vertrouwd beeld van het opruimen. We geven de kinderen positieve reacties en complimentjes, dit is essentieel.